

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра «Менеджменту та бізнес-адміністрування» (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

_____

(підпис)

О.В. Гребенікова
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2024 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Податкова система

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 Управління і адміністрування
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна, дистанційна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2024 року

Харків – 2024 р.

Розробник: _____ Калінеску Т.В., д.е.н., професор _____
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри менеджменту та бізнес-адміністрування (№ 602)

Протокол № 1 від « 28 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри, к.е.н, доцент
науковий ступінь та вчене звання)

_____ Гатило В.П.
(підпис) (ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

Здобувач першого (бакалаврського) рівня

_____ Москаленко Т.М.
(підпис) (ініціали та прізвище)

1. Загальна інформація про викладача

Калінеску Тетяна Василівна, д.е.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України. Стаж науково-викладацької діяльності більше 28 років. Викладає в університеті наступні дисципліни:

- Основи оподаткування;
- Контроль і ревізія;
- Фінансовий ринок;
- Бюджетна система;
- Інвестування;
- Облік і оподаткування фінансово-кредитних установ.
- Основи фондового ринку

Напрями наукових досліджень: формування ефективних інструментів податкового регулювання в умовах депресивних регіонів, розробка алгоритмів переміщення сфери діяльності вітчизняних підприємств та досягненням стабільних фінансово-економічних результатів. Підсумком цієї багаторічної роботи стала розробка теоретичних положень та науково-методичних принципів щодо забезпечення фінансової самодостатності та самоорганізації фінансової життєздатності підприємств, зменшення соціально-економічної та податкової напруги на населення регіонів України, завдяки підвищенню соціальної відповідальності бізнесу, а також моделювання податкової політики країни відповідно рівню моральності суспільства.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6 семестр.

Обсяг дисципліни:

4 кредитів ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 години.

Форми здобуття освіти: Денна, заочна, дистанційна.

Дисципліна – обов’язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні заняття, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов’язкові попередні дисципліни (пререквізити) – аудит, інвестиційний аналіз, пенсійне забезпечення, митна справа, облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами, фінансовий облік.

Необхідні обов’язкові супутні дисципліни (кореквізити) – фінансовий аналіз, податкове планування, бюджетна система, контроль і ревізія.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо фінансових відносин, пов’язаних з примусовим відчуженням і перерозподілом частини вартості валового внутрішнього продукту з метою формування загальнодержавного фонду грошових ресурсів.

Завдання:

засвоєння теоретичних та організаційних основ податкової системи та податкової політики,

засвоєння методики розрахунків, порядку сплати прямих і непрямих податків юридичними та фізичними особами, альтернативних систем оподаткування,

засвоєння діяльності державної податкової служби.

Після опанування дисципліни здобувач набуде наступні **компетентності:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

- здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;
- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність;
- здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- здатність здійснювати ефективні комунікації;
- здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Очікується, що після опанування дисципліни здобувачі будуть досягати наступні **результати навчання** і будуть:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів

домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;

- володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).ПРОБ. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти;
- формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;
- володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;
- визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;
- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Змістовний модуль 1.

Тема 1. Сутність та види податків

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття: «Сутність, виникнення і розвиток податків».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Сутність податків. Історичні аспекти виникнення й розвитку податків. Поняття податку і збору (обов'язкового платежу). Функції податків: фіскальна, регулююча. Елементи податку: основні, додаткові, факультативні. Податкова ставка. Класифікація податкових ставок. Введення та скасування податків і зборів. Права органів місцевого самоврядування щодо встановлення порядку сплати податків і зборів (обов'язкових платежів), ставок оподаткування та податкових пільг. Податкове зобов'язання. Механізм узгодження податкового зобов'язання. Класифікація податків. Розподіл податків за економічним змістом.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. Організація податкової системи.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття: «Принципи побудови та організації системи оподаткування».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття податкової системи і вимоги до неї. Податкова система як засіб реалізації податкової політики держави. Наукові основи побудови податкової системи. Податки в системі державних доходів. Принципи побудови та організації системи оподаткування. Податки як елемент перерозподілу валового національного продукту. Критерії оптимального оподаткування.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 3. Фіскальна служба України

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичні заняття: «Організаційна структура державної фіскальної служби України»*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Еволюція контролюючих органів у сфері оподаткування. Генезис контролюючих органів у сфері оподаткування. Порівняльна характеристика контролюючих органів у сфері оподаткування протягом 1991 – 2015 років.

Структура Державної фіскальної служби України. Організаційна структура Державної фіскальної служби України. Функції та завдання органів Державної фіскальної служби України. Функції середнього та базового рівня Державної фіскальної служби. Права, обов'язки та відповідальність органів Державної фіскальної служби України. Права органів Державної фіскальної служби. Обов'язки та відповідальність посадових осіб податкових органів. Податкова міліція: склад, функції, завдання, повноваження, права. Взаємодія органів податкової міліції з органами Державної фіскальної служби.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 4. Облік податків і надходження податків до бюджету.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичні заняття: «Основні характеристики адміністрування податків».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття та основні характеристики адміністрування податків, податкового контролю, податкового регулювання, державного податкового планування. Корпоративний податковий менеджмент. Структура та основні складові корпоративного податкового менеджменту. Поняття та основні характеристики податкового обліку, корпоративного податкового планування, бюджетування податків.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Адаптація знань щодо адміністрування основних видів податків і зборів.

Тема 5. Податок на додану вартість.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичні заняття: «Сутність і роль податку на додану вартість».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Платники податку на додану вартість та порядок їх реєстрації. Сутність податку на додану вартість і його роль у формуванні доходної частини бюджету. Платники податку на додану вартість. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість. Об'єкт та база оподаткування. Операції, що не є об'єктом оподаткування та звільнені від оподаткування. Особливості визначення бази оподаткування за різними операціями. Ставки податку на додану вартість. Види операцій, що оподатковуються за нульовою ставкою та ставкою 7 відсотків. Податкові зобов'язання і податковий кредит з ПДВ. Податковий облік із ПДВ. Податкові зобов'язання і податковий кредит. Умови, що визначають право платника на податковий кредит. Податкова накладна.

Визначення дат виникнення податкових зобов'язань і права на податковий кредит. Бюджетне відшкодування ПДВ. Порядок визначення суми податку, що підлягає сплаті до бюджету або відшкодуванню з бюджету. Критерії автоматичного відшкодування ПДВ. Строки подання податкової декларації та розрахунків із бюджетом. Податкові періоди. Строки подання податкової декларації та розрахунків з бюджетом. Система пільг із податку на додану вартість.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо особливостей оподаткування доданої вартості за різними операціями.

Тема 6. Акцизний податок.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичні заняття: «Економічна сутність акцизного податку».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Платники та об'єкт оподаткування. Економічна сутність акцизного податку. Законодавча і нормативна база оподаткування. Особливості застосування акцизного податку в Україні. Платники. Об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів. Ставки та порядок визначення сум акцизного податку. Ставки акцизного податку. Порядок визначення сум акцизного податку. Мінімальне податкове акцизне зобов'язання. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів. Акцизний податок в операціях із переробки давальницької сировини. Організація і податкове забезпечення транзиту підакцизних товарів. Особливості оподаткування алкогольних напоїв та тютюнових виробів. Застосування марок акцизного податку. Строки сплати податку та подання звітності. Строки та порядок сплати. Строки подання звітності. Механізм застосування пільг для юридичних та фізичних осіб з акцизного податку.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо механізму визначення сум акцизного податку

Тема 7. Мито.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичні заняття: «Мито та формування митної політики держави».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Об'єкти оподаткування митом. Мито як джерело доходів бюджету і як засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Митна політика. Об'єкти оподаткування. Поняття митної вартості товарів та методи її визначення Митна

вартість товарів. Принципи та методи визначення митної вартості товарів. Види та ставки мита Експортне та імпортне мито. Антидемпінгове, компенсаційне й спеціальне мито. Платники мита. Види ставок мита та їх застосування. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Справляння мита та порядок його перерахування до бюджету. Пільги. Вантажна митна декларація.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо методів визначення митної вартості товарів та мита.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*

- *Практичні заняття: «Порядок розрахунку податку на прибуток підприємств».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Платники податку на прибуток підприємств. Особливості оподаткування прибутку підприємств. Платники податку на прибуток підприємств. Об'єкт оподаткування. Доходи звітного періоду Ставки податку. Об'єкт оподаткування. Амортизація основних засобів та нематеріальних активів Поняття "основні засоби" та "амортизація". Амортизація основних засобів. Класифікація основних засобів за групами. Механізм застосування методів амортизації. Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Строки сплати податку та подання звітності Порядок розрахунку оподатковуваного прибутку. Пільги щодо податку на прибуток підприємств. Строки сплати податку та подання звітності.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо особливостей оподаткування прибутку підприємств.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

Змістовний модуль 2.

Тема 9. Оподаткування сільськогосподарських товаровиробників

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття: «Принципи запровадження оподаткування сільськогосподарських товаровиробників».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Принципи запровадження оподаткування сільськогосподарських товаровиробників. Платники податку. Об'єкти оподаткування. Розрахунок і сплата податків сільськогосподарськими товаровиробниками.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо особливостей оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

Тема 10. Податок на доходи фізичних осіб.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичне заняття: «Особливості оподаткування і сплати податку на доходи фізичних осіб».*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*

Платники та об'єкт оподаткування податком з доходів фізичних осіб. Визначення доходів фізичних осіб. Платники податку. Визначення об'єктів оподаткування. Податкова знижка. Поняття "податкова знижка". Витрати, які включаються до податкової знижки. Обмеження щодо застосування податкової знижки. Податкова соціальна пільга. Поняття "податкова соціальна пільга". Категорії податкової соціальної пільги. Обмеження щодо застосування податкової соціальної пільги. Декларування доходів. Податкова документація для фізичних осіб-громадян, фізичних осіб підприємців та податкових агентів. Умови складання та терміни подання податкової звітності. Ставки податку, порядок розрахунку і перерахування до бюджету. Ставки податку. Порядок нарахування, утримання та сплати податку до бюджету. Особливості нарахування та сплати окремих видів доходів. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо оподаткування податком з доходів фізичних осіб.

Тема 11. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичні заняття: «Генезис спрощеної системи оподаткування».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*

Генезис спрощеної системи оподаткування в Україні. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Законодавча і нормативна бази оподаткування. Визначення суб'єктів малого підприємництва. Порядок переходу суб'єктів малого підприємництва на спрощену систему оподаткування. Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності. Групи платників єдиного податку: критерії та обмеження. Об'єкт, база та ставки оподаткування. Ставки єдиного податку для юридичних осіб. Об'єкт і база оподаткування. Ставки єдиного податку для різних груп платників. Перелік податків і зборів, за рахунок яких сплачується єдиний податок. Податкова звітність. Податкова документація платників єдиного податку. Порядок складання та подання податкової звітності. Строки сплати єдиного податку до бюджету.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо порядку переходу на спрощену систему оподаткування.

Тема 12. Плата за ресурси та послуги.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичне заняття: «Плата за ресурси».*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні*

Структура рентної плати. Види платежів, що входять до складу рентної плати. Об'єкти, база оподаткування та ставки. Порядок визначення об'єктів та бази оподаткування податків, що входять до складу рентної плати. Ставки рентної плати. Податкова звітність із рентної плати. Порядок складання та терміни подання податкової звітності з рентної плати. Порядок сплати рентної плати.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 5 годин.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо плати за ресурси та окремі послуги.

Тема 13. Інші податки.

- *Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*

- *Практичні заняття: «Інші податки і збори».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Плата за

землю Форми плати за землю. Суб'єкти плати за землю. Об'єкт оподаткування. Ставки плати за землю. Поняття вартісної оцінки землі. Податкова звітність. Порядок розрахунку і терміни сплати. Транспортний податок Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Збір за місця для паркування транспортних засобів. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку. Туристичний збір. Платники податку. Об'єкт та база оподаткування. Ставки податку та пільги. Порядок складання та подання податкової звітності. Порядок сплати податку.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо нарахування і сплати податку на майно.

Тема 14. Ухилення від податків і перекладання податків.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 години.*
- *Практичні заняття: «Ухилення від оподаткування і перекладання податків».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Види податкових правопорушень. Види податкових правопорушень. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Офшорні зони. Специфіка відмивання доходів, здобутих злочинним шляхом. Перелік офшорних зон. Порядок оподаткування в офшорних зонах. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження. Кримінальна відповідальність за податкові правопорушення. Основні концепції перекладення податків: Просте та складне перекладання. Створення умов для запобігання перекладанню податків. Еластичність податкової системи. Співвідношення прямого та непрямого оподаткування у державах з розвиненою та слаборозвиненою економікою. Розмежування суб'єктів оподаткування та носіїв податку. Ціноутворення і механізм перекладання непрямих податків. Особливості та умови перекладання податку на прибуток та інших прямих податків.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо видів податкових правопорушень.

Тема 15. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичні заняття: «Особливості проведення податкової політики в Україні».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Податкова політика та її характеристики. Поняття податкової політики. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки. Мета, принципи та ієрархія завдань податкової політики. Фактори, які визначають напрямки та характер податкової політики. Особливості податкової політики України в період формування ринкових відносин. Елементи та принципи податкової політики. Елементи й основні принципи податкової політики. Критерії ефективності податкової політики.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо критеріїв ефективності податкової політики.

Тема 16. Неподаткові платежі в бюджет.

Форма занять: лекція, практичне заняття, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години.*
- *Практичні заняття: «Склад неподаткових доходів бюджету України».*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні

Склад неподаткових доходів до бюджету. Неподаткові доходи. Обов'язковість сплати неподаткових доходів. Неподаткові надходження. Структура неподаткових платежів. Доходи від власності та підприємницької діяльності. Доходи від некомерційної діяльності.

Обсяг самостійної роботи здобувачів: 4 години.

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Адаптація знань щодо складу неподаткових доходів бюджету.

Модульний контроль 2

- Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю.*

Підготовка до модульного контролю.

5. Індивідуальні завдання

Передбачено навчальним планом виконання контрольної роботи

6. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні.

7. Методи контролю

Поточний контроль (теоретичне опитування й розв'язання практичних завдань), модульний контроль (тестування за розділами курсу) та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
<i>Змістовний модуль 1</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	8	0...8 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання завдань впродовж практичних занять	0...5	6	0...30
Модульний контроль	0...14	1	0...10
<i>Змістовний модуль 2</i>			
Активність під час аудиторної роботи	0...1	4	0...4 (максимальна кількість балів за цим показником)
Виконання завдань впродовж практичних занять.	0...5	6	0...30
Модульний контроль	0...14	1	0...10
Розрахункова робота			6
За семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Іспит проводиться у вигляді тестування. Тест складається з 5 питань закритого типу (за правильну відповідь на одне питання здобувач отримує 4 бали) та 15 питань відкритого типу (максимальна кількість балів за відповідь на одне питання – 4) та 2 практичних завдань, правильне розв'язання кожного завдання оцінюється у 10 балів.

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60-74) – мати мінімум знань і умінь для забезпечення програмних результатів навчання. Відпрацювати всі практичні заняття.

Добре (75-89) – знати основні теми дисципліни. Знати особливості функціонування податкової системи України, вміти розраховувати основні податки і збори. Відпрацювати всі практичні заняття.

Відмінно (90-100) – мати знання, що дозволять самостійно, вільно та обгрунтовано відповідати на будь які питання щодо особливості функціонування сучасної системи оподаткування в Україні, вміти розраховувати основні державні та місцеві податки та формувати напрями подальшого реформування податкової політики згідно існуючих доктрин розвитку держави. Відпрацювати всі практичні заняття.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

10. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, методичні рекомендації з проведення лабораторних робіт тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

• http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch fld=&author fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname fld=&docname cond=beginwith&theme context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all theme&theme_id=0&is ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

•Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:
<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=2825>

11. Рекомендована література

Базова

1. Податковий кодекс України. В ідомості Верховної Ради України : документ 2755-17, редакція від 01.01.2018 року. URL : www.rada.gov.ua
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (редакція від 24.07.2015) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
3. Балашова, О. В. Податкова система : посібник / О. В. Балашова, Г. О. Роганова. – Краматорськ : ДДМА, 2016. – 259 с.
4. Конспект лекцій з дисципліни «Податкова система» для студентів за напрямами підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит» денної та заочної форм навчання / О.В. Брежнева-Єрмоленко, Кам'янське: ДДТУ, 2016. – 180 с.
5. Податкова система: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: Гречко А.В.– Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 119 с.
6. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система», [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» денної та заочної форм навчання / уклад. Гречко А.В.– К., 2018. – 171 с.
7. Податкова система [Текст]: Навчальний посібник. / за заг. ред. Андрущенко В. Л. – К.: «Центр учбової літератури», 2015. – 416 с.
8. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
9. Томнюк Т. Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.
10. Юрчишена Л. В. Податкова система: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів та контролю якості засвоєння навчального матеріалу з дисципліни / Л. В. Юрчишена. – Вінниця, 2018. – 230 с.

Допоміжна

1. Макурін А. А. Теорія оподаткування: навч. посіб. / А.А. Макурін ; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро : НТУ «ДП», 2018. – 75 с.
2. Калінеску Т.В. Використання спрощеної системи оподаткування агровиробниками / Т.В. Калінеску, С.С. Пономарьова // Часопис економічних реформ. Науково-виробничий журнал. - № 2(38), 2020. – С. 45 – 51/

3. Калінеску Т.В. Основи оподаткування [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т.В. Калінеску, А.С. Машкіна. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2023. – 99 с. Режим доступу: [https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kalinesku T. V. Osnovy Opodatkuvannya.pdf](https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kalinesku_T_V_Osnovy_Opodatkuvannya.pdf)
4. Калінеску Т.В. Адміністрування податків [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т.В. Калінеску, Г.С. Ліхоносова. Харків: Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 117 с. Режим доступу: [https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kalinesku Administruvannya Podatki v.pdf](https://library.khai.edu/library/fulltexts/metod/Kalinesku_Administruvannya_Podatki_v.pdf)
5. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
6. Фіскальний простір сталого соціально-економічного розвитку держави: моногр. / за ред. д. е. н., проф. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 332 с.
7. Modern tendencies of fiscal policy in European economic space: Monograph / A. Krysovatyu, O. Kyrylenko, O. Kneysler et al.; edited by Doctor of Economics, Prof. Andriy Krysovatyu. – Ternopil: TNEU, 2017. – 388 p.
8. Socio-economic guidelines of fiscal policy: Monograph / edited by Doctor of Economics, Prof. Andrzej Gospodarowicz, Doctor of Economics, Prof. Andriy Krysovatyu. – Ternopil: Ekonomichna dumka, 2016. – 240 p.
9. Calinescu, Tetyana (2021). Optimization and differentiation in taxation: global calls. European Reforms Bulletin. Scientific peer-reviewed journal. Founded and edited by Center of European Reforms Studies a.s.b.l. Grand Duchy of Luxembourg. - №2. - P. 26 – 31.
10. Calinescu, Tetyana (2020). Strategy Of Development The Ukrainian Budgetary-Tax Policy In The Conditions Of Global Calls. Управление и Образование. – Кн. 1. – Том 16. – vol. №1. Бургас: Университет «Проф. д-р Асен Златаров», Бълга-рия. – С. 7 – 12.